

GEOGRAFIJA - minimalni standardi - 6. razred

Učenec

- razlikuje vrste nebesnih teles: planet, luna, sonce, Rimska cesta
- našteje planete v našem Osončju
- pojasni pojem težnost (gravitacija)
- opiše obliko Zemlje in pozna vsaj en dokaz za okroglost
- imenuje in na karti pokaže celine in oceane
- na globusu pokaže ekvator in oba tečaja
- zna naštet, s čim je opremljen vsak zemljevid
- zna s kompasom določiti strani neba
- opiše in zna z globusom ponazoriti vrtenje Zemlje okoli osi
- pojasni menjavo dneva in noči
- uspešno razloži, zakaj so poletja bolj vroča od zim
- zna naštet letne čase in imenuje mesece, v katerih se začnejo.

GEOGRAFIJA - minimalni standardi - 7. razred

Učenec

- opiše naravnogeografske značilnosti Evrazije in jih poišče ter pokaže na splošnem zemljevidu
  - s pomočjo klimogramov opiše tipična podnebja Evrope (izpostavi mediteransko rastje, tundro in rastlinske višinske pasove v Alpah)
  - razloži vpliv severnoatlantskega toka na podnebje Zahodne Evrope
  - razloži tipično podnebje in rastlinstvo Azije (izpostavi pomen tajge, na karti pokaže večje azijske puščave)
- razloži nastanek ognjenikov in potresov
- opiše značilnosti prebivalstva Evrope
  - ob tematski karti imenuje območja največje in najmanjše gostote prebivalstva
  - loči in imenuje najmanj tri slovanske, romanske in germanske narode
  - loči in našteje značilnosti in dejavnike za razvoj kmetijstva, industrije, poindustrijske družbe in turizma
- opiše značilnosti prebivalstva Azije
  - imenuje razlikovalne dejavnike ras
  - ob karti pokaže najbolj gosto/redko poseljena območja Azije
  - pozna omejevalne ukrepe za zmanjšanje prebivalstva na Kitajskem
  - zna imenovati in pokazati območja izvora treh monoteističnih verstev in ob karti imenuje območja budizma, pravoslavnega krščanstva, hinduizma.
- ob zemljevidu opiše najmanj 2 pokrajinski enoti Sred. Evrope in ju primerja po naravnih in družbenih značilnostih
- razloži vpliv naravnogeografskih dejavnikov na industrijski razvoj Zahodne Evrope
- opiše dejavnike monsunske cirkulacije zraka nad Azijo in pojasni vlogo Himalaje kot podnebne ločnice
- pojasni strateški pomen nahajališč nafte v JZ Aziji
- kratko opiše/na karti pokaže po eno značilnost/znamenitost/prepoznavnost kontinetov (opiše negativno in pozitivno stran sredozemskega/alpskega turizma, predor pod Rokavskim prelivom, zdraviliški/verski/navtični/lovski turizem, promet čez Alpe in pod Alpami, pokrajinske posebnosti S Evrope, Transsibirska železnica, kitajski zid, Pot svile, volna - svila - juta - bombaž, Moluki - začimbni otoki, azijska kuhinja, Sibirija, Indijski podkontinent, ikebana, bonsai, origami - japonske posebnosti, japonski promet, krizna žarišča Azije, idr. - prilagojeno vsebino izbere in oblikuje s pomočjo učitelja)
- napiše eno stran geografskega orisa izbrane evropske ali azijske države.

GEOGRAFIJA - minimalni standardi - 8. razred

Učenec

- ob zemljevidu opiše lego posameznih celin in primerja njihovo površje
- ob klimogramih in fotografijah razloži razlike v podnebnju in rastlinstvu Afrike in Južne Amerike
- primerja življenjske razmere v Tropski Afriki in domačem kraju
- imenuje in kratko opredeli najmanj tri največje probleme Afrike
- pojasni pojma rasizem in kolonija ter imenuje primera
- razloži različno gostoto poselitve Avstralije s pomočjo naravnogeografskih dejavnikov
- ob tematskih kartah in fotografijah primerja/ razloži rastlinske pasove v S Ameriki
- kratko opiše/na karti pokaže po eno značilnost/znamenitost/prepoznavnost kontinetov (črna Afrika, afriška savana, ovčereja/rudarstvo Avstralije, "razdalje" v Avstraliji, posebnosti rastja in živalskega sveta Avstralije, gospodarstvo ZDA, ZDA - "talilni lonec", etnografske posebnosti Latinske Amerike, pomen Sueškega/Panamskega prekopa, Amazonija, Andi, afriški narodni parki idr. (prilagojeno vsebino izbere in oblikuje s pomočjo učitelja)
- naredi plakat ali (elektronske) prosojnice z geografskim opisom izbrane države.

GEOGRAFIJA - minimalni standardi - 9. razred

Učenec

- opiše geografsko lego in gospodarski in politični položaj Slovenije v Evropi in EU
- v skladu s standardi 6., 7. in 8. razreda pozna teoretične osnove fizično in družbenogeografski dejavnikov pokrajine (relief, dejavniki podnebja, branje klimograma, osnovno branje poljubne tematske karte ali grafikona, kamnine po nastanku, ledeniški relief, gostota prebivalstva, narod in narodna manjšina, kmetijstvo, industrija, turizem, poindustrijska družba, promet, pojmi povezani s tektoniko idr.)
- našteje nekaj slovenskih pokrajinskih tipičnosti
- našteje vseh pet naravnogeografskih enot Slovenije in jih pokaže na zemljevidu
  - razloži po dve geografski razliki med naravnogeografskimi enotami Slovenije
- ob zemljevidu utemelji vzroke za gostejšo in redkejšo poseljenost posameznih območij Slovenije
- našteje tri oblike ogrožanja okolja v Sloveniji, razloži vzroke zanje in predlaga ukrepe za njihovo reševanje
- opiše pomen varovanja naravne in kulturne dediščine
- razloži vzroke za dvojezični ozemlji v Sloveniji in pojasni pomen varovanja narodnih skupnosti in narodnih manjšin
- načrtuje, se pripravi, izvede in napiše poročilo o terenskem delu.

ZGODOVINA - minimalni standardi - 6. razred

Učenec

- opiše, kakšna veda je zgodovina,
- našteje večja zgodovinska obdobja,
- našteje vrste zgodovinskih virov in opiše njihove značilnosti,
- razloži vzroke za nastanek pisave ter opiše pomen pisave za zgodovino,
- opiše primere človeških bivališč in naselij v posameznih zgodovinskih obdobjih,
- našteje nekaj znanosti in opiše njihove glavne dosežke,
- opiše glavne značilnosti kulturnozgodovinskih spomenikov prvih visokih kultur,
- opiše tipe družine skozi zgodovino,
- opiše primere naravne in kulturne dediščine.

ZGODOVINA - minimalni standardi - 7. razred

Učenec

- opiše glavne značilnosti sodobnega mislečega človeka (homo sapiens),
- opiše spremembe načina življenja v posameznih obdobjih prazgodovine in pojasni, zakaj so nastale,
- opiše glavne arheološke najdbe iz različnih obdobj prazgodovine na tleh današnje Slovenije,
- opiše glavne značilnosti prazgodovinske umetnosti na primerih jamskih slik,
- na primeru prvih civilizacij rodovitnega polmeseca opiše najpomembnejše arhitekturne dosežke in glavne dosežke znanosti,
- našteje vrste pisav, ki so jih uporabljale civilizacije starega Vzhoda,
- našteje obdobja starogrške zgodovine,
  - opiše glavne značilnosti atenske in spartanske mestne države,
  - pojasni značilnosti prve demokratične vladavine,
  - opiše značilnosti in dosežke helenistične kulture,
- opiše nastanek mesta Rima,
  - pojasni glavna sporočila krščanstva in njegovo širjenje v sredozemskem in evropskem prostoru
  - opiše pomembne gradbene dosežke starih Grkov in Rimljanov,
- pojasni značilnosti gospodarstva v mestih,
- opiše značilnosti karolinške države
- opiše glavne značilnosti razvoja Karantanije,
- pojasni temeljne značilnosti iz življenja srednjeveških stanov (plemiči, kmetje),
- razloži značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih,
- opiše nekaj primerov srednjeveške umetnosti,
- opiše temeljne značilnosti frankovske, arabske in bizantinske kulture.

ZGODOVINA - minimalni standardi - 8. razred

Učenec

- opiše glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij,
- primerja meje znanega sveta pred odkritji in po njih,
- opiše glavne značilnosti in dosežke ene od predkolumb. kultur Amerike (Maji, Azteki, Inki),
- opiše glavne značilnosti humanizma in renesanse,
- navede najpomembnejše zgodovinske osebnosti humanizma in renesanse,
- opiše pojem reformacija,
- navede imena in dela slovenskih protestantov,
- opiše pomen delovanja slovenskih protestantov za razvoj slovenske kulture,
- opiše značilnosti in obseg islamizacije na Balkanu,
- opiše dosežke osmanske umetnosti in znanosti ter sklepa o vplivu na Evropo,
- opiše vzroke in posledice kmečkih uporov na Slovenskem,
- navede glavne predstavnike razsvetljenstva in opiše razsvetljensko miselnost,
- opiše glavne reforme Marije Terezije in Jožefa II.,
- navede glavne spremembe, ki jih je francoska revolucija vnesla v življenje ljudi,
- na zemljevidu pokaže obseg Ilirskih provinc in opiše njihov vpliv na razvoj slovenske narodne zavesti,
- na primerih opiše značilnosti baročne umetnosti,
- opiše značilnosti zgodnje kapitalistične proizvodnje,
- razloži pojma industrijska revolucija in industrializacija ter sklepa, zakaj se je najprej pojavila v Veliki Britaniji,
- opiše gospodarske dejavnosti, ki so se razvile v prvi fazi industrializacije,
- pojasni zahteve programa Zedinjena Slovenija in sklepa, v kolikšni meri in kdaj je bil program uresničen,
- našteje najpomembnejše izume in dosežke v prometu, komunikacijah in zdravstvu,
- opiše položaj delavstva v 19. stoletju in prizadevanja za rešitev delavskega vprašanja.

ZGODOVINA - minimalni standardi - 9. razred

Učenec

- opiše glavne značilnosti prve svetovne vojne,
- na primerih pojasni razlike med demokratičnimi, diktatorskimi in totalitarnimi oblikami vladavine,
- opiše glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasni njene posledice,
- opiše vzroke za gospodarsko povezovanje Evrope in sveta ter navede oblike gospodarskega povezovanja,
- pojasni vzroke in potek nastanka kraljevine Jugoslavije,
- opiše gospodarski in kulturni razvoj Slovencev med obema svetovnima vojnoma in navede primere za ponazoritev,
- pojasni vzroke za odločitev Slovencev za lastno državo Slovenijo,
- pojasni, kateri znanstveni dosežki so najpomembneje vplivali na življenjski slog ljudi v 20. stoletju (komunikacijsko omrežje, promet, medicina ipd.),
- primerja značilnosti osvobodilnih gibanj.